

Kapjanak felkészülési időt a termelők!

Kétéves lesz az átmeneti időszak a Közös Agrárpolitikában, derült ki az Európai Bizottság december 18-án megjelent közleményéből. A Bizottság arra törekszik, hogy 2021 tavaszára politikai megállapodás szülessen. Ha valóban létrejön akkora, akkor a tagállamoknak 2022. január elsejéig kellene benyújtaniuk a bizottsági ajánlások alapján készített nemzeti stratégiai terveket, amiket a Bizottságnak 2023. január 1-jéig, vagyis az új KAP végrehajtásának kezdetéig jóvá kell hagynia. Csakhogy, ha ez a forgatókönyv tényleg megvalósul, akkor a termelőknek nem lesz ideje felkészülni a stratégiai célok megvalósítására, jelentette ki Paragi Márton, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége tanácsosa és közgazdasági szakértője.



A két agrárbürokrácia, vagyis Brüsszel és a tagországok agrárirányítása felosztotta egymás közt azt a 2 évet, amit az új agrártámogatási rendszer előkészítésére vezettek be, olvasható ki az EU Bizottság december 18-án közreadott dokumentumából. Paragi Márton szerint az új uniós költségvetés komoly változásokat hoz az agráriumba, amik hatással lesznek a termelők tevékenységére.

Az egyik legfontosabb változás, hogy megfordult a tervezés menete. Eddig Brüsszel mindig megmondta, hogy mit kell tennie a magyar agrárkormányzatnak - és ezáltal, közvetve azt is, hogy a magyar termelőknek mit kell tennie -, hogy hozzájussanak a támogatásokhoz. Az új ciklusban azonban Brüsszel a tagállamokra hárítja a követelmények megfogalmazását azzal, hogy az úgynevezett KAP stratégiai tervet minden tagországnak saját magának kell kidolgoznia. Ebben az uniós ajánlások alapján kell részletezni, hogyan kívánják majd a helyi körülmények és szükségleteknek megfelelően felhasználni a KAP eszközeit a KAP céljainak eléréséhez. Ezt a tervet Brüsszelben hagyják jóvá, és az abban szereplő kritériumokat, vállalásokat kéri majd számon a magyar termelőknél. Ha a termelők teljesítik a penzumot, és Brüsszel elfogadja azokat, akkor érkezik az uniós támogatás.

Az új rendszer mindenki számára idegen. Az Európai Bizottság 1 éves átmeneti időszakot javasolt az új agrártámogatási szabályok alkalmazására való átállás előtt, de az nyilvánvalóan nem lett volna elegendő a felkészülésre sem a gazdálkodóknak, sem a támogatási rendszert működtető

intézményrendszernek. Nagy eredmény azonban, hogy a tagállamok egységes kiállásának köszönhetően sikerült jobb belátásra bírni az Európai Bizottságot, így 2 év áll rendelkezésünkre felkészülésre a 2023-ban induló új Közös Agrárpolitikára.

Azonban Paragi Márton szerint ezzel maguk a termelők nem kaptak időt a felkészülésre, mert a 2 éves átmeneti időszakot a magyar kormány és Brüsszel felosztotta egymás között. Ugyanis ahogy Brüsszel jóváhagyja a magyar stratégiai tervet, lényegében már másnap, 2023. január 1-jétől igazodnia kell a termelőknek a stratégiában foglalt vállalásokhoz. Ha az abban kitűzött célok nem teljesülnek, akkor a termelők komoly szankciókra számíthatnak.

Január 1-jével vezetik be az új szabályokat, márpedig akinek bármilyen kis köze van a földhöz, az tudja, hogy a következő év gazdálkodása már a nyári aratás után megkezdődik. A vetési tervhez tápanyag-gazdálkodási és növényvédelmi terveket készítenek, és mindehhez kapcsolódik az inputanyagok beszerzése, azonkívül szerződést kell kötni a felvásárlókkal stb. Ugyanis a gazdasági év októberben kezdődik, nem január 1-jén.

Ezek után közreadni, hogy mit kellett volna vagy nem kellett volna csinálni, enyhén szólva is a földművelők méltatlan kezelése. Így még a nemes agrár-környezetvédelmi célkitűzések sem teljesíthetők - márpedig akkor a gazdálkodók elesnek a támogatástól.

Nemcsak az agrárismeretek hiánya vilálan ki ebből a fontos dokumentumból, hanem az EU-ban intézményesített termino-

lógia is elsikkad. Miközben a döntéshozók jól körülbástyázva védik magukat, addig a magyar termelő hoppon marad, fogalmazott a tanácsos. Hiszen tényszerűnek tekinthető, hogy a kormányzat 2 éves átmeneti időszakot kap. Ez azt jelenti, hogy a gazdálkodók a követelmények nem teljesítése miatt elesnek a támogatástól - de az ország nem veszíti el a forrást, mondta Paragi Márton.

A zöld megállapodás alapján komoly, sok esetben szinte teljesíthetetlen vállalások lesznek a stratégiai tervben, hiszen a növényvédő szerek használatát 50 százalékkal kell csökkenteni, a műtrágya-felhasználást pedig 20 százalékkal. A használatoknak szánt antimikrobiális szerek értékesítését szintén a felére kell csökkenteni és a mezőgazdasági területek 25 százalékát ökológiai gazdálkodásba kell vonni. Nehéz megmondani, hogy a mai működési keretek között milyen mértékű változást okoznak ezek az előírások. Ilyen komoly fordulat bevezetéséhez több időre van szüksége a termelőknek.

A MOSZ javaslatot tesz az Agrárminisztériumnak arra, hogy kármentésként mit és hogyan lehet javítani ezen a helyzeten hazai hatáskörben. A tanácsos először is hangsúlyozta, hogy a folyamat nem két-, hanem háromszereplős, és a harmadik szereplő, a termelő nem kap elegendő időt a felkészülésre. A tanácsos szerint a 2021. december 31-ig benyújtandó tervet a termelők számára azonnal, még brüsszeli elbírálása előtt elérhetővé kell tenni. Ez adna némi időt a felkészülésre, mondta végezetül Paragi Márton.

H. Gy.